TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2018. gada 12. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Gaisa transports – Regula (EK) Nr. 261/2004 – 8. panta 1. punkts – Biļetes cenas atlīdzinājums lidojuma atcelšanas gadījumā – Komisijas maksa, ko ir iekasējusi persona, kura biļetes pirkšanas laikā darbojas kā starpnieks starp pasažieri un gaisa pārvadātāju – Iekļaušana

Lieta C-601/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kuru *Amtsgericht Hamburg* (Hamburgas pirmās instances tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 6. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 18. oktobrī, tiesvedībā

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms

pret

Vueling Airlines SA.

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

ģenerāladvokāts: Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Vueling Airlines SA* vārdā – *B. Liebert*, *Rechtsanwältin*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braun* un *N. Yerrell*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.), 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *D. Harm*s un *A.-K. Harms*, kā arī viņu četriem bērniem, no vienas puses, un *Vueling Airlines SA*, no otras puses, par biļešu, kuras ir nopirktas ar *Opodo Ltd* starpniecību, cenas atlīdzinājumu.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 261/2004 2. panta f) punktā "biļete" ir definēta kā "derīgs dokuments, kas dod tiesības saņemt pārvadājuma pakalpojumu, vai līdzīgs neizdrukāts dokuments, tostarp elektroniskā formā, un ko izdevis vai apstiprinājis gaisa pārvadātājs vai tā pilnvarots aģents".

4 Šīs regulas 5. panta "Atcelšana" 1. punktā ir paredzēts:

"Ja atceļ lidojumu, attiecīgajiem pasažieriem:

a) apkalpojošais gaisa pārvadātājs piedāvā atbalstu saskaņā ar 8. pantu un

[..]."

5 Minētās regulas 8. panta "Tiesības saņemt atlīdzinājumu vai mainīt maršrutu" 1. punktā ir paredzēts:

"Ja ir izdarīta atsauce uz šo pantu, pasažieriem dod iespēju izvēlēties:

a)

– vai septiņās dienās saskaņā ar 7. panta 3. punktu saņemt biļetes pilnas cenas atlīdzinājumu tās summas apmērā, par kuru tā ir pirkta [..]

– atpakaļceļa lidojumu uz sākotnējo izlidošanas vietu [..]

[..]."

6 Šīs pašas regulas 10. panta "Lielāka un mazāka komforta apstākļi" 2. punktā ir paredzēts:

"Ja apkalpojošais gaisa pārvadātājs izvieto pasažieri zemākas klases vietā, nekā to paredz pasažiera iegādātā biļete, pārvadātājs, izmantojot 7. panta 3. punktā minētos līdzekļus, septiņās dienās atlīdzina pasažierim:

a) 30 % no biļetes cenas attiecībā uz lidojumiem 1500 kilometru vai mazākā attālumā vai

b) 50 % no biļetes cenas attiecībā uz visiem lidojumiem Kopienas iekšienē vairāk nekā 1500 kilometru attālumā [..] un visiem citiem lidojumiem 1500 līdz 3500 kilometru attālumā, vai

c) 75 % no biļetes cenas attiecībā uz visiem lidojumiem, uz ko neattiecas a) vai b) apakšpunkts [..]."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

7 *D. Harms* interneta vietnē *opodo.de* nopirka biļetes, kas viņa sievai, viņam pašam un viņu četriem bērniem atļāva veikt savienoto reisu no Hamburgas (Vācija) uz Faru (Portugāle) caur Barselonu (Spānija), izmantojot lidojumu, ko veic aviosabiedrība *Vueling Airlines*. *Opodo* saistībā ar šo pirkumu *D. Harms* izrakstīja rēķinu par 1108,88 EUR un nosūtīja viņam atbilstošu apstiprinājumu, uz kura minētā summa bija norādīta bez papildu precizējumiem. Attiecīgi *Opodo* pārskaitīja *Vueling Airlines* naudas summu 1031,88 EUR apmērā.

8 Lidojums, kas bija jāizmanto *Harms* ģimenei, tomēr nenotika saskaņā ar *Vueling Airlines* paredzēto ceļojuma plānu, un šāda situācija iesniedzējtiesas ieskatā ir jāpielīdzina lidojuma atcelšanai Regulas Nr. 261/2004 izpratnē.

9 Iesniedzējtiesā *D. Harms* un *A.-K. Harms*, kas rīkojas savā un savu četru bērnu vārdā, apgalvo, ka atbilstoši Regulas Nr. 261/2004 8. panta 1. punkta a) apakšpunktam *Vueling Airlines* ir jāatlīdzina viņiem visa summa 1108,88 EUR, par kuru viņiem *Opodo* ir izrakstījusi rēķinu. *Vueling Airlines* neapstrīd šīs prasības pamatotību daļā, kas attiecas uz summu 1031,88 EUR, kuru tai pārskaitīja *Opodo*, norādot, ka runa ir par *D. Harms* nopirkto biļešu cenu. Savukārt tā uzskata, ka tai nav jāatlīdzina pēdējam minētajam starpība starp šo summu un summu 1108,88 EUR, ko ir saņēmusi *Opodo*, apgalvojot, ka šī 77 EUR starpība nav minētās cenas sastāvdaļa.

10 Šajos apstākļos *Amtsgericht Hamburg* (Hamburgas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai jēdziens "saskaņā ar 7. panta 3. punktu biļetes pilnas cenas atlīdzinājuma saņemšana tās summas apmērā, par kuru tā ir pirkta", atbilstoši Regulas Nr. 261/2004 8. panta 1. punkta a) apakšpunktam ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir domāta summa, kuru pasažieris ir samaksājis par attiecīgo biļeti, vai par pamatu ir jāizmanto summa, kuru atbildētājs gaisa pārvadātājs ir faktiski saņēmis, ja rezervācijas procesā ir iesaistīts starpniekuzņēmums, kas iekasē starpību starp summu, ko samaksā pasažieris, un summu, ko saņem gaisa pārvadātājs, attiecīgo summu neatklājot?"

Par prejudiciālo jautājumu

11 Uzdodot savu jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 261/2004 un, it īpaši, tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka biļetes cenā, kas jāņem vērā, nosakot summu, kura gaisa pārvadātājam ir jāatlīdzina pasažierim lidojuma atcelšanas gadījumā, ietilpst starpība starp šī pasažiera samaksāto summu un to summu, ko ir saņēmis gaisa pārvadātājs, kura atbilst komisijas maksai, ko ir saņēmusi persona, kura ir iesaistījusies kā starpniece starp abiem minētajiem.

12 Atbilstoši Regulas Nr. 261/2004 8. panta 1. punkta a) apakšpunktam, skatītam kopā ar šīs regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu, lidojuma atcelšanas gadījumā gaisa pārvadātājam ir jāpiedāvā attiecīgajiem pasažieriem atbalsts, tiem piedāvājot cita starpā biļetes pilnas cenas atlīdzinājumu tās summas apmērā, par kuru tā ir pirkta, kā arī, ja nepieciešams, atpakaļceļa lidojumu uz sākotnējo izlidošanas vietu.

13 Regulas Nr. 261/2004 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta tekstā ir noteikta tieša saikne starp jēdzienu "biļete" un izteikumu "summas apmērā, par kuru tā ir pirkta", jo šādu biļeti attiecīgie pasažieri var nopirkt vai nu tieši no gaisa pārvadātāja, vai arī, izmantojot starpnieku, tādu kā tostarp Regulas Nr. 261/2004 2. panta f) punktā norādītais pilnvarotais aģents.

14 Ja šāds starpnieks šajā ziņā saņem komisijas maksu no pasažiera, kā tas ir pamatlietā, rodas jautājums, vai un kādā mērā šī komisijas maksa ir biļetes cenas sastāvdaļa, kas attiecīgajam gaisa transportētājam ir jāatmaksā šim pasažierim attiecīgā lidojuma atcelšanas gadījumā.

15 Šajā ziņā vispārīgi ir jānorāda, ka Regulas Nr. 261/2004 mērķis ir ne tikai nodrošināt paaugstinātu pasažieru aizsardzības līmeni, bet arī nodrošināt līdzsvaru starp šo pasažieru un gaisa pārvadātāju interesēm (spriedums, 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon* u.c., C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716, 67. punkts).

16 Ņemot vērā šos mērķus, ir jāuzskata, ka, lai gan komisijas maksa, ko, pērkot biļeti, no pasažiera ir saņēmis starpnieks, principā ir jāuzskata par attiecīgā lidojuma atcelšanas gadījumā šim pasažierim atmaksājamās cenas sastāvdaļu, šai iekļaušanai tomēr ir jāparedz zināmi ierobežojumi, ievērojot ar to saistītās gaisa pārvadātāju intereses.

17 Ievērojot pēdējo minēto, no Regulas Nr. 261/2004 2. panta f) punkta izriet, ka "biļete" ir dokuments vai līdzīgs nemateriāls, tostarp elektronisks, dokuments, ko izdevis vai apstiprinājis gaisa pārvadātājs vai tā pilnvarots aģents. No šīs definīcijas izriet, ka šādas biļetes dažādās sastāvdaļas, tostarp tās cena, gadījumā, kad šo biļeti nav izdevis pats gaisa pārvadātājs, katrā ziņā tam ir jāapstiprina un tātad tās netiek noteiktas, tam nezinot.

18 Šādu interpretāciju apstiprina Tiesas judikatūra, no kuras izriet, ka "biļetes cenas" daļējs atlīdzinājums, kas ir paredzēts Regulas Nr. 261/2004 10. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā, gadījumā, kad gaisa pārvadātājs izvieto pasažieri zemākas klases vietā par to, kādu pasažieris iegādājies, pērkot biļeti, ir jānosaka, ievērojot tikai minētās cenas "nenovēršamās" sastāvdaļas tādā nozīmē, ka saņēmējam tās ir jāsamaksā, lai savukārt saņemtu gaisa pārvadātāja piedāvātos pakalpojumus (spriedums, 2016. gada 22. jūnijs, *Mennens*, C-255/15, EU:C:2016:472, 36. punkts).

19 Biļetes cenas sastāvdaļa, kas ir noteikta, gaisa pārvadātājam to nezinot, nevar tikt uzskatīta par nepieciešamu pēdējā minētā piedāvāto pakalpojumu saņemšanai.

20 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 261/2004 un, it īpaši, tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka biļetes cenā, kas ir jāņem vērā, nosakot summu, kura gaisa pārvadātājam ir jāatlīdzina pasažierim lidojuma atcelšanas gadījumā, ietilpst starpība starp šī pasažiera samaksāto summu un to summu, ko ir saņēmis gaisa pārvadātājs, kura atbilst komisijas maksai, ko ir saņēmusi persona, kura ir iesaistījusies kā starpniece starp abiem minētajiem, izņemot, ja šī komisijas maksa ir noteikta, gaisa pārvadātājam to nezinot, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

21 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, un, it īpaši, tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka biļetes cenā, kas ir jāņem vērā, nosakot summu, kura gaisa pārvadātājam ir jāatlīdzina pasažierim lidojuma atcelšanas gadījumā, ietilpst starpība starp šī pasažiera samaksāto summu un to summu, ko ir saņēmis gaisa pārvadātājs, kura atbilst komisijas maksai, ko ir saņēmusi persona, kura ir iesaistījusies kā starpniece starp abiem minētajiem, izņemot, ja šī komisijas maksa ir noteikta, gaisa pārvadātājam to nezinot, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

[Paraksti]